

Miniazimuts Sergi Lara

Excursions a peu per la **Costa Brava**

Cossetània Edicions

Miniazimuts

5

Excursions a peu per la Costa Brava

SERGI LARA

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: juny de 2017

© de l'edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

© del text i de les fotografies: Sergi Lara

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Formes Gràfiques Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-618-1

DL T 537-2017

Cala Taballera (Cap de Creus)

Presentació

Saps el país dels tarongers en flor? Entre el fullatge obscur bulla el fruit d'or. Allí es fa el llorer altiu, la murtra suau gronxats pel dolç aureig sota el cel blau. No saps on és?... Allí. Volgueu mon aimat, anar-hi amb mi.

GOETHE. Traducció de J. MARAGALL

La Costa Brava és un dels destins turístics més importants del món, però, paradoxalment, també és un dels territoris que concentra un patrimoni humà i paisatgístic de primera línia mundial. Aquesta realitat, la que té a veure amb la natura, els assentaments històrics i, en definitiva, amb el paisatge en tota la seva dimensió, esdevé un valor afegit que ara per ara segueix mantenint-se en un segon pla respecte dels grans centres turístics d'acollida. La concentració d'hotels, apartaments i xalets ha aconseguit en poc més d'un quart de segle aniquilar el paisatge físic i humà tal com s'havia conegut fins més o menys els anys cinquanta del segle xx. Les imatges en blanc i negre dels antics pobles de pescadors, reconvertits en paradigma de paradís mediterrani modern, ja són un llegat que únicament podem recuperar a les hemeroteques. La transformació paisatgística ha estat notable, però no negarem que ha suposat un fet inevitable per tal d'assegurar el desenvolupament econòmic. Aquest fet, la creació de grans complexos residencials en temps de buits legals i de nul·la consciència ecològica, toca ara gestionar-lo de la millor manera amb un pensament clar i contundent: la preservació del paisatge no sols és un deure que ha de complir i fer complir tota administració pública, sinó un dret que qualsevol ciutadà del planeta ha de reclamar i denunciar.

El futur de la Costa Brava estarà per resoldre mentre els desastres urbanístics estiguin encara per sobre de la preservació del paisatge i dels ecosistemes naturals, tant litorals com de les terres interiors. Últimament, la defensa d'aquest patrimoni de valor incalculable ha aixecat veus que proposen la preservació global del territori, principalment de les comarques empordaneses. En aquest sentit, els amants de l'Empordà romàntic pretenen de bona fe impulsar una nova projecció internacional amb afirmacions com que és "la Toscana catalana". Des del meu humil punt de vista, l'Empordà no només és molt millor que la famosa regió italiana de la Toscana quant a diversitat paisatgística, sinó que el seu gran futur vindrà quan el terme Empordà – Costa Brava sigui identificat com a marca pròpia d'alta qualitat. Una qualitat que no sols ha de venir de la mà de la gastronomia o dels grans centres balnearis, com molt bé ho estan treballant els principals agents econòmics. El veritable futur rau en el patrimoni, en la redescoberta de racons en alguns casos encara en estat salvatge i en la redescoberta d'assentaments on l'ésser humà va establir-se molts segles enrere, justament gràcies a la riquesa ecològica i paisatgística. En definitiva, cal transitar a peu pels itineraris proposats en aquesta guia per adonar-nos del pes geoestratègic d'un territori incomparable, que disposa de la millor porta d'entrada a la monumental ciutat de Girona.

Distribució geogràfica

La singularitat geogràfica de l'Empordà i de la Costa Brava radica en un aspecte fonamental: l'encaix de la península Ibèrica i el plegament de la serralada dels Pirineus. D'aquesta manera, Ibèria, Pirineus, Europa i Mediterrani són els quatre pilars per entendre l'origen i la raó d'aquests valors. Si volem concretar una mica més el marc geogràfic, cal establir una divisió en dos sectors. El sector nord s'estendria des de la frontera amb França fins al massís del Montgrí, és a dir, des dels contraforts més orientals dels Pirineus fins a la vall del riu Ter, abraçant tota l'ampla plana que es correspondria amb els límits de la comarca de l'Alt Empordà. El sector sud, per contra, quedaria fixat des de l'esmentat curs del riu Ter fins a la desembocadura del riu Tordera, i integraria els massissos més septentrionals de la Serralada Litoral Catalana, tot coincidint amb els límits de la comarca del Baix Empordà i la franja costanera de la comarca de la Selva.

Sector nord

L'anomenada Serra de l'Albera, Parc Natural des de 1986, concentra amb tota probabilitat un dels ecosistemes de mitjana muntanya millor preservats de la serralada pirinenca, amb altituds de mil metres sobre el nivell del mar i dos marcats vessants a banda i banda de la frontera francoespanyola, amb alternança dels boscos de component eurosiberià (rouredes i fagedes) i els boscos més típicament mediterranis (pinedes i suredes). En el nostre recull d'itineraris, només concretem la visita a aquest espai en la seva franja litoral (itineraris 1 i 2), ja que el nostre llibre *Alt Empordà: 17 excursions a peu*, d'aquesta mateixa editorial, ja cobreix la resta de la zona.

El seguiment de la línia de la costa cap al sud-est ens porta a l'enllaç amb la península del Cap de Creus, espai també amb categoria de Parc Natural des de l'any 1998. En aquest cas, cal contemplar tres àrees orogràfiques: la muntanya de Verdera (itinerari 3), la costa entre el Port de la Selva i Cadaqués (itinerari 4) i la costa entre Cadaqués i Roses (itinerari 15). El fet més destacat a l'extrem on

15
km

La vall de Portbou

D'entrada plantegem un tram de sender tècnic sota els imponents penya-segats que cauen al mar des de les altures del puig de Cervera (207 m). Un cop assolida la divisòria muntanyosa de la frontera francoespanyola, només cal fixar el rumb completament cap a l'oest per ascendir a la talaia del puig de Querroig (637 m) i, finalment, donar el tomb a la vall amb un descens directe per descobrir l'atractiu curs de la riera de Portbou.

Punts d'aigua: Portbou.

Punt de sortida: La carretera N-260 des de Figueres porta directament vers la vila de Portbou, amb un tram de túnels de recent creació després de passar la població veïna de Colera. En tot cas, també es pot aprofitar el servei de la línia internacional de ferrocarril que des de Barcelona culmina justament a Portbou.

itinerari

0 h 0 min. Des del bonic passeig de la Sardana de Portbou, accedim a la sorra de la seva platja Gran i localitzem a l'extrem un indicador que ens informa de l'atractiu itinerari ambiental d'accés a la cala de les Tres Platgetes i a la platja del Pi, arrambades a l'aigua. Si trobem marea alta, a l'inici potser ens haurem de descalçar en alguns punts. Destaca en aquest itinerari l'existència d'una font d'aigua dolça a

4 h 30 min

750 m de desnivell
acumulat de pujada

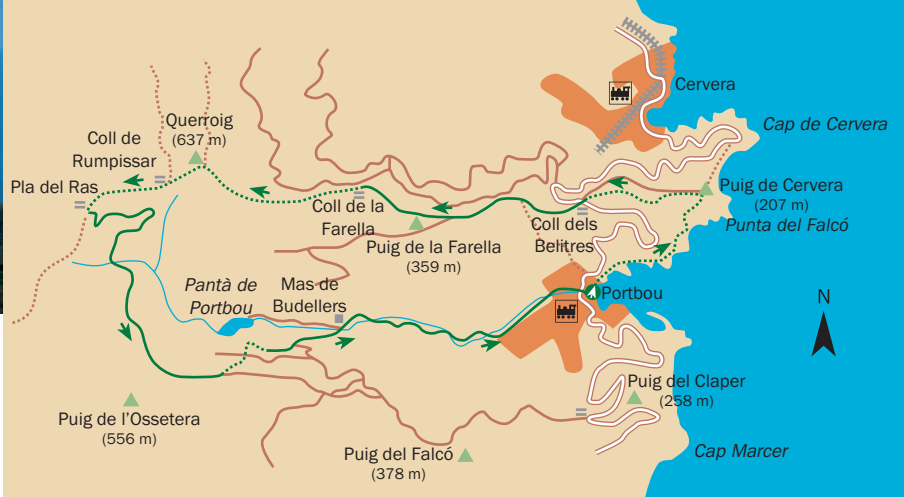

* * *

la cala de les Tres Platgetes, així com la possibilitat de visualitzar les extensions de posidònia com a clar indicador de la bona qualitat de l'aigua marina.

0 h 15 min. Just en deixar enrere la platja del Pi (tram d'escaleres i embarcador), el sender ascendeix per anar salvant l'accidentada orografia que tenim per endavant. A partir d'aquí haurem d'estar atents a les marques grogues que garanteixen l'abalissament en tot moment, i posar especial atenció als punts on ens apropem als penya-segats, ja que hi ha perill d'esllavissades. Alhora, transitem tot creuant un ample vessant d'antigues terrasses de cultiu, poblat per figueres de moro.

0 h 30 min. Sobrepassem la punta de la Pedrera i realitzem un descens per salvar un barranc salvatge (tram rocós). Ben atents a les marques, ens tornem a alçar per guanyar un impressionant esperó de roca molt retallat (flanqueig), amb una timba de vertigen per la banda oposada. Muntanya amunt, afrontant una gran verticalitat, fem ús de les mans per superar un

seguir de ressalts inclinats amb una presència encara major de figueres de moro. És, en tot cas, un tram de gran espectacularitat.

0 h 50 min. Trobem les edificacions abandonades que coronen el puig de Cervera (207 m), així com el vèrtex geodèsic i també la fita núm. 601, que marca la frontera entre Espanya i França. Justament accedint al vessant francès, un sender ens convida a descendir en 15 minuts fins a l'estètic cap de Cervera, on destaca la presència d'un flamant far. La privilegiada panoràmica cap a l'anomenada Costa Vermella permet descobrir en primer terme la població de Cervera amb la seva gran estació de ferrocarril que comparteix amb la de Portbou el trànsit internacional de trens. Com a anècdota, mereix esment l'última fita de la frontera francoespanyola, la núm. 602, localitzada a la punta del Falcó, gairebé enfonsada al mar dintre de la cova de la Foradada. Prenem el sender en direcció oest cap a un puig bessó on s'alcen unes antenes, i ignorem el curs d'una pista a un nivell lleugerament inferior.

1 h 10 min. Seguint el fil de la carena desemboquem a la carretera que uneix Portbou i Cervera, justament a l'antic pas fronterer del coll dels Belitres (165 m / fita núm. 600). Passant al vessant sud, prenem una pista que

dóna accés a una casa i seguim el curs d'aquesta pista amb ascens progressiu.

1 h 25 min. Trobem una cabana de pedra i el sender marcat com a PR que descendeix directament fins a Portbou en 20 minuts, opció que cal tenir en compte si preferim tancar un circuit més curt. Un xic més enllà trobem el coll del Frare (230 m) amb la fita núm. 599. La pista passa ara al vessant nord (bifurcació), però manté en tot moment el rumb oest en continu ascens.

1 h 45 min. En passar sota el puig de la Farella (359 m), deixem un trencall de pista que tira cap a l'esquerra. Ens mantenim al vessant nord.

1 h 50 min. Descendim fins al coll de la Farella (309 m), on es localitza un petit dolmen megalític, i iniciem la forta pujada per sender cap al puig de Querroig, que ens queda al damunt. Seguim les marques grogues tot progressant per un esperó pedregós.

2 h 30 min. Ens alcem fins a les restes de l'antiga fortificació que ocupa el cim del puig de Querroig (637 m / fita núm. 598), amb dilatadíssimes panoràmiques a tot el voltant. Alguns estudis recents apunten a la possibilitat dels orígens de l'assentament com a talaia romana, si bé la primera aparició documentada és de l'any 981. El sender marcat continua seguint el fil de la carena de la Serra de l'Albera, i permet

El memorial Walter Benjamin aboca un poètic passadís damunt de la badia de Portbou

gaudir d'un preciós paisatge de muntanya (Parc Natural).

2 h 50 min. Descendim fins al coll de Rumpissar, també dit coll del Suro (538 m / enllaç amb la ruta Walter Benjamin procedent del poble de Banyuls de la Marenda). Acte seguit trobem l'ample Pla del Ras (555 m) amb la fita núm. 597, així com la pista forestal que retalla la vall de Portbou pel seu flanc sud. Ignorem, doncs, el sender que continua carenant i seguim el curs de la pista amb uns marcats revolts a l'inici.

3 h 25 min. Prestant molta atenció, localitzem un rètol que marca la baixada a peu cap a Portbou (marques de PR). Inicialment afrontem un fort descens per sender fins a trobar una branca de pista que tallem (marques als arbres).

3 h 40 min. Desemboquem en uns camps amb presència d'una casa en

ruïnes. Acte seguit transitem per una pista secundària que acaba enllaçant amb la pista que descendeix fins al fons de la vall.

3 h 55 min. Descubrim el sorprenent mas de Budellers envoltat d'una vegetació exòtica, en què destaca la presència de palmeres i plataners. A mà esquerra ignorem la branca de pista que porta fins al petit pantà de Portbou, el qual ja havíem descobert des de la part alta de la vall. Ja tan sols és qüestió de seguir el curs de la riera de Portbou sobre el traçat de la pista amb trams asfaltats.

4 h 20 min. Trobem els grans murs que sostenen la impressionant estació de ferrocarril de Portbou, amb un últim tram que discorre per l'interior d'un llarg túnel i que desemboca al centre neuràlgic de la vila.

4 h 30 min. Arribem al passeig de la Sardana de Portbou.

Índex

PRESENTACIÓ	3
1. La vall de Portbou.....	10
2. La costa de la Balmeta <i>De Portbou a Llançà</i>	14
3. La muntanya de Verdera <i>Les valls de Pau i Vilajuïga</i>	18
4. El Cap de Creus <i>L'àrea del far</i>	22
5. Aiguamolls de l'Empordà <i>Sant Pere Pescador – Castelló d'Empúries</i>	26
6. La costa de l'Estartit	30
7. La plana del Baix Empordà <i>De Pals a la Bisbal d'Empordà</i>	34
8. El massís de Begur.....	38
9. El cap de Sant Sebastià	42
10. La Gavarra marítima (I) <i>L'àrea de Fitor</i>	46
11. La Gavarra marítima (II) <i>De Palamós a Sant Feliu de Guíxols</i>	50
12. El massís de l'Ardenya (I) <i>L'àrea de Sant Feliu de Guíxols</i>	54
13. El massís de l'Ardenya (II) <i>Els Carcaixells i Pedralta</i>	58
14. La Selva marítima <i>El massís de Cadiretes</i>	62
15. La costa de Roses i el cap de Norfeu	66